Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra az összetett takarmány forgalmazásáról szóló 79/373/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló 2002/2/EK irányelv helyesbítéséről”

COM(2006) 340 final – 2006/0117 (COD)

(2006/C 324/15)

2006. július 10-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 152. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. szeptember 8-án elfogadta. (Előadó: Leif E. NIELSEN.)

Az EGSZB mandátumának megújítására való tekintettel a Közgyűlés úgy határozott, hogy e véleményről az októberi plenáris ülésen szavaz, és – az Eljárási Szabályzat 20. cikkének megfelelően – Leif E. Nielsent főelőadónak jelölte ki.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. október 26-án tartott 430. plenáris ülésén 85 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. **Háttér**

1.1 A haszonállatok összetett takarmányának előállítására és forgalmazására vonatkozó 1979-es jogszabályokat több alkalommal megváltoztatták, többek között a címkézés és az összetétellel kapcsolatos tájékoztatás tekintetében ([1]). Több ízben került sor a takarmánygyártók által támogatott bizalmas adatkezelés figyelembevételének, illetve a mezőgazdaság részéről felmerült, a tartalomra és összetételre vonatkozó teljes körű tájékoztatás iránti igénynek az összehangolására is.

1.2 1990-ben megtörtént a címkézéssel kapcsolatos jogszabályok harmonizációja, melynek alapján kötelező a takarmány-alapanyagok súlyhányaduknak megfelelő, csökkenő sorrendben történő feltüntetése (a pontos mennyiségi adatok feltüntetésének kötelezettsége nélkül). A BSE-válság (a szarvasmarhák szivacsos agyvelőgyulladása) és a dioxinválság következtében 2002-ben az ún. „nyílt bevallás” bevezetéséről határoztak, amely mind mennyiségi, mind minőségi adatokat tartalmaz az összetételről. Ez a takarmány-alapanyagok tömegszázalékban, csökkenő sorrendben történő feltüntetését tartalmazta, a megjelölt értéktől való +/- 15 %-os eltérés engedélyezése mellett. Ezenkívül előírták, hogy az összetett takarmányban felhasznált takarmány-alapanyagok tömegszázalékban kifejezett pontos mennyiségét a vevő kérésére ismertetni kell. ([2])

1.3 Emiatt a kötelezettség miatt előzetes döntésre kérték fel az Európai Bíróságot a takarmányipar részéről beterjesztett, az érvényben lévő nemzeti jogi előírások törlésére, illetve felfüggesztésére irányuló kérelmek ellenőrzésével kapcsolatban. 2005. december 6-i ([3]) ítéletében a Bíróság lényegében igazat adott az uniós intézményeknek, többek között az irányelv érvényességével kapcsolatban. A Bíróság azonban azt az álláspontot képviselte, hogy a vevő kérésére nyújtott, az összetett takarmány pontos mennyiségi összetételére vonatkozó tájékoztatás kötelezettségét az arányosság elvének figyelembevétele miatt érvénytelennek kell tekinteni. Az Európai Bíróság többek között úgy vélte, hogy ez a kötelezettség nem indokolható egészségvédelmi szempontokkal, másrészt pedig túlmutat a szükséges kereteken.

1.4 Ennek tükrében az Európai Bizottság inkább a „helyesbítő határozat” formát ajánlja, amely figyelembe veszi azt az elvet, hogy maguknak a módosító jogszabályoknak a megváltoztatása nem kívánatos, helyesbítésük azonban lehetséges. Mindez az Európai Bizottság véleménye szerint biztosítja „az átláthatóságot és a közösségi jog egyértelműségét, ugyanakkor a tagállamokat nem kötelezi közvetlenül nemzeti jogszabályaik megváltoztatására, mivel azok (…) kötelesek nemzeti jogrendszerük keretében meghozni a Bíróság ítéletének végrehajtásához szükséges intézkedéseket”.

2. **Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) megjegyzései**

2.1 Az Európai Bíróság ítélete ismert az EU takarmánygyártóinak körében. A fenti megfogalmazás által pedig az Európai Bizottság elismeri, hogy a helyesbítésnek nincs gyakorlati jelentősége. Az EGSZB úgy véli, hogy az előírásoknak az aktuális jogi helyzetet kell tükrözniük, és ezért támogatja az Európai Bizottság helyesbítésre irányuló javaslatát.

2.2 Az EGSZB egyébiránt a fogyasztóvédelmi előírásokra és az e területen kialakult versenyre való tekintettel egyetért a „nyílt bevallás” elvével. A mezőgazdasági termelők számára fontos az összetett takarmányok tartalmának pontos ismerete, nemcsak a takarmány összetétele szempontjából, hanem azért is, hogy össze tudják hasonlítani az árakat és a minőséget. A takarmányipar érvelése, valamint az adatok bizalmas kezelése iránti igénye a takarmánypiacon kialakult versenyre és a szabadalmaztatási lehetőségekre tekintettel – az összetett takarmányok piacán uralkodó viszonyokkal kapcsolatos eddigi tapasztalatok alapján – kevésbé esik latba.

([1]) A Tanács 79/373/EGK irányelve az összetett takarmány forgalmazásáról és annak későbbi módosításai.

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 2002/2/EK irányelve, amelyet a tagállamoknak 2003. novemberétől kellett alkalmazniuk.

([3]) Kapcsolódó ügyek: C-453/03, C-11/04, C-12/04 és C-194/04.

2.3 Az EGSZB azonban elismeri, hogy bizonyos esetekben és egyes meghatározott összetett takarmányoknál, például a haltenyésztésnél, különleges feltételek vannak érvényben ([4]). Az EGSZB ezért felkéri az Európai Bizottságot, hogy vegye fontolóra a szabály alóli kivételt bizonyos, kis számú speciális keverék esetében, annak érdekében, hogy mentesítse ezeket az összetett takarmányok takarmány-alapanyagainak tömegszázalékban, csökkenő sorrendben történő feltüntetésétől, és a technikai fejlődés figyelembevételével lehetővé tegye az adatok bizalmas kezelését. Ezt a lehetőséget azonban csak olyan egyedi esetekben szabadna igénybe venni, amelyekben az elengedhetetlen.

2.4 A rendelkezés, amely tömegszázaléknak a megjelölt értéktől való +/-15 %-os eltérés engedélyezése melletti feltüntetésére irányul, gyakorlati szempontból összességében véve realisztikus. Amennyiben a gyakorlatban nem bizonyul lehetségesnek kisebb, például 10 %-os mennyiségek megfelelően pontos ellenőrzése, akkor lehetővé kellene tenni a tagállam ellenőrző hatósága számára, hogy a vállalkozás dokumentációja alapján ellenőrzéseket végezzen.

2.5 Egyes vélemények szerint a keverékek tartalmának elemzése gyakorlatilag lehetetlen. Ez az állítás – a fenti kivételtől eltekintve – nem helytálló, mivel minden tagállamban létrehoztak olyan felszereltségű laboratóriumokat, amelyek alkalmasak e feladat szakszerű elvégzésére.

2.6 Az EGSZB, nem utolsósorban a közösségen belüli kereskedelem és a vonatkozó európai jogszabályok miatt igen fontosnak tartja ennek ellenőrzését és a tagállamok hatóságai általi teljes körű betartását – mely utóbbi nem volt mindig adott. Az Európai Bizottság az ezzel kapcsolatos kötelezettségeinek – az Élelmiszerellenőrzési és Állategészségügyi hivatal (LVA) segítségével – az eddigieknél elkötelezettebben kell, hogy eleget tegyen.

Kelt Brüsszelben, 2006. október 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

([4]) A haltenyésztésnél az egyes halfajok estében sajátosak az igények, az összetett takarmányokba nyers áruként bekerülő halászati és halfeldolgozó-ipari melléktermékek összetétele tekintetében pedig nagyok a különbségek.